Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na 2016 rok.

I. Wprowadzenie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2016 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 roku poz. 1536 ze zm.). Zgodnie z art. 4^1 ust. 1 i 2 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13^1 i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2016 zawiera kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w w/w ustawie, jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym, tj:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opoczno.
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2005 roku Nr 180 poz. 1493 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 roku poz. 163 ze zm.).
- Rekomendacje do Realizowania i Finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2016 dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych występujących w gminie Opoczno i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią niejako kontynuację wcześniej podejmowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż w/w program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Opocznie.

II. Diagnoza.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość" danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Liczba mieszkańców gminy Opoczno

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	36 093	35 833	35 707	35 491	35 275
liczba mieszkańców – miasto	22 912	22 619	22 476	22 277	22 031
liczba mieszkańców – wieś	13 181	13 214	13 231	13 214	13 244
kobiety	18 390	18 288	18 254	18 182	18 104
mężczyźni	17 703	17 545	17 453	17 309	17 171
dzieci i młodzież (0-17)	7 875	7 124	7 039	7 838	6 812

źródło: dane Zespołu ds. Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Miejskiego w Opocznie

Zgodnie z danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą:

		Polska - 38,6 mln	***Miasto - 100 tyś. mieszkańców***	***Miasto – 25 tyś. mieszkańców***	***Gmina Opoczno***
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. osób	ok. 2 tys. osób	ok. 500 osób	ok. 706 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 4 tys. osób	ok. 1 tys. osób	ok. 1411 osób
Dzieci wychowujące się	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 4 tys. osób	ok. 1 tys. osób	ok. 1411 osób

w rodzinach alkoholików					
Osoby pijące szkodliwie	5 - 7% populacji	2-2,5 mln osób	5 tys. – 7 tys. osób	1250 – 1750 osób	ok. 1764 – 2470 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5,3 tys. osób: dorosłych i dzieci	ok. 1330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1882 osób: dorosłych i dzieci

Obliczeń dla gminy Opoczno dokonano przyjmując liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31.12.2014r., tj. 35 275 osób. Jak wynika z powyższych danych problem uzależnienia od alkoholu dotyka około 700 mieszkańców gminy Opoczno a prawie 2,5 tys. osób pije szkodliwie. Niepokojące mogą wydawać się dane, że prawie 1,5 tys. dzieci wychowuje się w rodzinach alkoholików a 1900 osób jest ofiarami przemocy domowej.

Uchwałą Nr I/3/98 z dnia 3 lutego 1998 roku Rada Miejska w Opocznie ustaliła liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 95 punktów. Natomiast Uchwałą Nr XXXIV/165/01 z dnia 28 grudnia 2001 roku Rada Miejska w Opocznie ustaliła liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 50 punktów. Łącznie limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miejską w Opocznie wynosi 145 punktów.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	85	85	95	92	80
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	41	42	50	42	22
ogółem:	126	127	145	134	102
Liczba mieszkańców:	36.420	35.833	35.707	34.491	35.275
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	ok. 289	ok. 282	ok. 246	ok. 257	ok. 346

źródło: dane Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych Urzędu Miejskiego w Opocznie

Z danych uzyskanych od podmiotów realizujących na terenie gminy Opoczno działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wynika iż:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny utrzymywała się na podobnym poziomie, jednak w ostatnim czasie nastąpił niewielki wzrost zarówno liczby rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie jak i liczby rodzin, które korzystały z w/w

pomocy z powodu alkoholizmu. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej działa powołany Zarządzeniem Burmistrza Opoczna Nr 27/2011 z dnia 23 lutego 2011 roku Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Informacja na temat rodzin objętych pomocą z powodu uzależnienia.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej	1290	1176	1197	951	1062
Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu	30	35	32	34	46
Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego/Liczba założonych Niebieskich Kart	-	14	117	129	114

źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie

2. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Opocznie dotyczących interwencji związanych ze spożyciem alkoholu wynika, iż w porównaniu do roku ubiegłego zmalała liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich. Tendencję malejącą można również zauważyć w liczbie zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących w stanie nietrzeźwości oraz liczbie wykrytych wykroczeń/przestępstw związanych z naruszeniem przepisów o przeciwdziałaniu narkomani. Natomiast znacznie wzrosła liczba interwencji dotyczących przemocy domowej.

Informacja na temat interwencji związanych ze spożyciem alkoholu.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób dorosłych.	255	245	421	172	156
Liczba ujawnionych nietrzeźwych nieletnich.	18	37	28	62	47
Liczba zdarzeń drogowych spowodowanych przez kierujących w stanie nietrzeźwości.	25	19	18	31	28
Liczba wykrytych wykroczeń/przestępstw związanych z naruszeniem przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.	132	38	75	127	107
Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej/Liczba założonych Niebieskich Kart	65	76	108	117	140

źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Opocznie

3. Liczba osób, które korzystają z pomocy świadczonej przez Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „OPOKA" w Opocznie z roku na rok wzrasta. Wśród osób zgłaszających się do stowarzyszenia są osoby dotknięte problemem uzależnienia, przemocy jak i osoby nieuzależnione.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	212	220	233	247	271
1. osoby z problemem	157	161	165	178	186

alkoholowym					
2. osoby współuzależnione	27	29	31	35	46
3. osoby z problemem narkomanii	10	6	8	6	7
4. osoby dotknięte przemocą domową	18	24	29	28	32
Formy pomocy, z których korzystały osoby potrzebujące pomocy:					
1. terapia indywidualna	37	30	32	38	42
2. terapia grupowa	89	94	96	90	89
3. mityngi	118	120	128	140	170
4. porady/konsultacje/rozmowy	80	74	88	96	102

Źródło: dane Abstynenckiego Stowarzyszenia Klubu Wzajemnej Pomocy „OPOKA" w Opocznie

4. W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego, w którym zatrudnieni specjaliści w godzinach popołudniowych bezpłatnie udzielają pomocy i wsparcia każdej osobie, która się zgłosi. Jak wynika z poniższych danych liczba zgłaszających się osób w ostatnich trzech latach wzrosła.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Ilość udzielonych porad osobom dotkniętych problemem alkoholizmu, narkomanii, przemocy domowej, w tym:	669	1048	715	727	890
1. porady prawne	314	374	186	265	275
2. porady psychologiczne	305	451	357	287	65
3. terapia indywidualna	-	171	154	147	246
4. terapia rodzinna	-	7	16	25	26
5. ilość założonych Niebieskich Kart	50	45	2	3	0
6. porady terapeutyczne	-	-	-	-	278

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie

5. Z danych uzyskanych z Poradni Leczenia Uzależnień w Opocznie wynika, iż w porównaniu do lat ubiegłych nastąpił znaczny spadek liczby osób, korzystających ze świadczonej pomocy. Zauważyć jednak można, iż wzrosła liczba osób z problemem narkomanii korzystających ze świadczonej pomocy.

Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy, w tym:	2797	2534	2534	2843	592

1. osoby z problemem alkoholowym	2010	2001	1953	1910	402
2. osoby współuzależnione	415	642	612	921	88
3. osoby z problemem narkomanii	14	22	20	12	29
4. osoby dotknięte przemocą domową	1930	1740	1561	900	73
Formy pomocy, z których korzystały w/w osoby:					
1. terapia indywidualna	2797	2534	2534	2843	431
2. terapia grupowa	2018	1461	2035	1600	1253
3. mityngi	40	52	33	59	-
4. porady/konsultacje/rozmowy	2797	2534	2534	2843	1188

źródło: dane Poradni Leczenia Uzależnień w Opocznie

6. Liczba osób z problemem alkoholowym, zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie, w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczo – motywacyjnej w porównaniu do roku ubiegłego uległa nieznacznemu wzrostowi, natomiast zmalała liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe w zakładzie zamkniętym oraz liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe.

Lp.	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*
liczba przeprowadzonych rozmów ostrzegawczo-motywacyjnych przez MKRPA	107	104	82	54	59
liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe w zakładzie zamkniętym	25	8	31	22	13
liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe	0	7	6	6	2

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie

III. Zasoby.

Gmina Opoczno posiada następujące zasoby służące bezpośrednio i pośrednio rozwiązywaniu problemów alkoholowych i pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, tj.:

1. *Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie.*
Inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4^1 ust. 3 ustawy oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spokój lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

2. *Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie.*
Zajmuje się kwalifikowaniem dzieci uczestniczących w organizowanym przez Gminę Opoczno

wypoczynku letnim, współpracuje z MKRPA poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u osoby, wobec której Komisja zamierza zastosować obowiązek poddania się leczeniu w zamkniętym zakładzie lecznictwa odwykowego. Ponadto w OPS działa Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze, których głównym zadaniem jest podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Ośrodek Pomocy Społecznej może składać również do MKRPA wnioski o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.

3. *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.*
W strukturach PCPR działa, dofinansowany przez Gminę Opoczno, Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego. W placówce zatrudnieni są tacy specjaliści jak psycholog, pedagog – terapeuta rodzinny, pedagog – specjalista do spraw uzależnień oraz prawnik, którzy pełnią dyżury w godzinach popołudniowych, tj. 16:00 – 19:00. Bezpłatną pomoc i wsparcie świadczone jest każdej osobie, która się zgłosi. Także PCPR może składać do MKRPA wnioski o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.

4. *Komenda Powiatowa Policji w Opocznie.*
W ramach zawieranych porozumień z Gminą Opoczno, mając na celu aktywne przeciwdziałanie przestępczości i czynom chuligańskim, poprawę porządku publicznego na terenie gminy Opoczno i zapewnienie bezpieczeństwa dla jego mieszkańców, w okresie wakacyjnym KPP zwiększa ilość pieszych patroli policyjnych poprzez uruchomienie systemu służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Policji. Ponadto włącza się w podejmowane przez MKRPA działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczące problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Komenda Powiatowa Policji może składać do MKRPA wnioski o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc. Z udziałem funkcjonariusza KPP odbywają się także organizowane przez MKRPA kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

5. *Straż Miejska przy Urzędzie Miejskim w Opocznie.*
Włącza się w podejmowane przez MKRPA działania profilaktyczne skierowane do dzieci młodzieży szkolnej, dotyczące problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Także z udziałem funkcjonariusza SM odbywają się organizowane przez MKRPA kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

6. *Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie.*
Zajmuje się pomocą osobom uzależnionym, zagrożonym uzależnieniem, doznającym oraz stosującym przemoc domową oraz członkom ich rodzin. Personel PLU stanowią specjalista terapii uzależnień, psycholog oraz psychiatra, którzy przeprowadzają badania psychiatryczne i psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla osób kierowanych na leczenie odwykowe. Osoby zgłaszające się do MKRPA na rozmowę ostrzegawczo – motywacyjną kierowane są na terapię m.in. do Poradni Leczenia Uzależnień.

7. *Organizacje pozarządowe, które realizują zgodnie ze swym statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.*

8. *Placówki oświatowe z terenu gminy Opoczno.*

IV. Grupa docelowa.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Opoczno, a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób z problemem alkoholowym, osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnieni od alkoholu, konsumenci alkoholu a także jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga jest kierowana na dzieci i młodzież. Obecnie wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Opoczno realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty. Programy te opiniowane są przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która jednocześnie wspiera placówki oświatowe w ich realizacji.

V. Cele i zadania programu.

Cel główny: ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cele szczegółowe: są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Cel szczegółowy:

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.**

Kierunki działań:

1) Wspieranie bieżącej działalności Punktu Konsultacyjnego, do zadań którego należy m.in. udzielanie informacji i pomocy rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemami alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej z terenu gminy Opoczno.
2) Prowadzenie zajęć wykraczających poza zakres podstawowego programu terapeutycznego lub zajęć w programie „after care", tj. dodatkowych zajęć z grupami dalszego zdrowienia po programie podstawowym dla osób uzależnionych.
3) Prowadzenie zajęć terapeutycznych lecznictwa odwykowego wykraczających poza zakres kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia.
4) Kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na szkolenia (terapeuci, grupy zawodowe profesjonalnie zajmujące się problematyką alkoholową, nauczyciele, pedagodzy, policjanci), jak również udział w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy profilaktyczne.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

a) dostępność specjalnej pomocy, określana m.in. liczbą osób, które skorzystały z oferowanej pomocy - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1;
b) liczba pacjentów zgłaszających się do placówek lecznictwa odwykowego – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 2 i 3;

c) efektywność terapii odwykowej, określona m.in. liczbą pacjentów, którzy po ukończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 2 i 3;
d) liczba przeszkolonych pracowników w zakresie lecznictwa odwykowego - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 4.

Cel szczegółowy:

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

1) Wspieranie bieżącej działalności instytucji w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2) Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy domowej.
3) Realizacja działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, mających na celu budowanie właściwych relacji z dziećmi oraz innymi członkami rodziny.
4) Dofinansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych oraz socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie.
5) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego jako formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
6) Współpraca oraz wymiana informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami z terenu gminy Opoczno zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną, psychologiczną, tj. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Opocznie, Poradnią Leczenia Uzależnień, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawicielami ochrony zdrowia, pedagogami szkolnymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu szybkiego reagowania na zaistniałe bądź potencjalne problemy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

a) dostępność specjalnej pomocy dla członów rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 4, 5 i 6;
b) liczba osób z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy korzystająca z różnych form pomocy - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 4, 5 i 6;
c) liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych i informacyjnych – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 3.

Cel szczegółowy:

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Kierunki działań:

1) Wspieranie placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, odpowiadające standardom Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2) Dofinansowanie organizacji różnych form wypoczynku letniego, zawierających elementy programów profilaktycznych lub socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
3) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych oraz rekreacyjno - sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych mających na celu promocję „Zdrowego Stylu Życia", organizowanych przez placówki oświatowe, instytucje, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe itp.
4) Dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, realizowanych w okresie ferii zimowych i wakacji, promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego skierowanych do dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny.
5) Dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu promocję aktywnego spędzania czasu wolnego oraz propagowanie zdrowego trybu życia wśród dorosłych mieszkańców gminy Opoczno.
6) Udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7) Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
8) Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, skierowanej do dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny.
9) Wspieranie Komendy Powiatowej Policji w aktywnym przeciwdziałaniu przestępczości i czynom chuligańskim, poprawie porządku publicznego i zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Opoczno poprzez organizowanie służb ponadnormatywnych.
10) Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:
a) liczba podmiotów prowadzących programy i przedsięwzięcia profilaktyczne oraz działania informacyjne, edukacyjne i środowiskowe - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 10;
b) liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych, działaniach informacyjnych, edukacyjnych i środowiskowych - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 10.
c) liczba przeprowadzonych interwencji, ujawnionych wykroczeń oraz pouczonych osób - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 9.

Cel szczegółowy:
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Kierunki działań::
1) Wspieranie bieżącej działalności organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i instytucji, które realizują zgodnie ze swym statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (m.in. poprzez zakup niezbędnego sprzętu, materiałów dydaktycznych i edukacyjnych, produktów żywnościowych oraz pokrycie wynagrodzenia dla pracowników).
2) Wspieranie bieżącej działalności Centrum Integracji Społecznej w Opocznie działającego na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych

od alkoholu.

3) Dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych i materiałów informacyjno - edukacyjnych, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.
4) Promowanie dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5) Podnoszenie świadomości społecznej na temat występujących zagrożeń społecznych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

a) ilość podmiotów wspartych finansowo i rzeczowo przy realizacji zadań – wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt 1 i 3;
b) liczba osób uczestniczących w działaniach mających na celu reintegrację społeczną i zawodową - wskaźnik osiągnięcia celu, o którym mowa w pkt. 2.

Cel szczegółowy:

5. **Kontrola rynku napojów alkoholowych na terenie gminy Opoczno w kontekście przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży.**

Kierunki działań:

1) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2) Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.
3) Organizowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz tytoniowych.
4) Weryfikacja zasad określających ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, miejsca i obiekty na terenie lub w pobliżu których zakazana będzie sprzedaż, podawanie, spożywanie oraz wnoszenie napojów alkoholowych.
5) Weryfikacja zasad, form i zakresu prowadzenia kontroli sprzedaży napojów alkoholowych ze wskazaniem instytucji i osób upoważnionych do prowadzenia w/w kontroli.

VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie.

1. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1) Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2) Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
5) Kierowanie osób nadużywających alkohol, na specjalistyczne badania wykonywane przez

lekarzy biegłych.

6) Współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.
7) Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
8) Inicjowanie postępowań opiekuńczych w sprawach dzieci z rodzin alkoholowych.

2. Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków wpływających do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Kto może złożyć wniosek?	Wniosek może złożyć dowolna osoba (sąsiad, daleki krewny, członek rodziny itp.) lub instytucja (zakład pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa), która wie o osobie nadużywającej alkoholu i powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spokój lub porządek publiczny.
Gdzie należy złożyć wniosek?	Wniosek należy złożyć w siedzibie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie w Urzędzie Miejskim przy ul. Staromiejskiej 6.
Rejestracja wniosków	Sekretarz Komisji zobowiązany jest przyjąć i zarejestrować w wewnętrznym rejestrze Komisji każdy wniosek, nawet gdy wniosek jest anonimowy bądź dane wnioskodawcy nie są czytelne.
Przekazanie wniosku	Wnioski mogą być przekazywane drogą pocztową lub osobiście. W przypadku składania wniosku przez instytucję za pośrednictwem pracownika obok wymaganej pieczątki i podpisu osoby podpisującej wniosek z danej instytucji wymagany jest zapis: „wniosek przekazałam/łem dnia … (imię i nazwisko osoby przekazującej)". W przypadku składania wniosku przez osoby prywatne wyżej wymagana procedura nie jest wymagana.
Dane jakie powinien zawierać wniosek	Wniosek powinien zawierać następujące dane: 1. Dane wnioskodawcy wraz z danymi teleadresowymi. 2. Dane osoby posiadającej problem alkoholowy. 3. Adres zamieszkania osoby z problemem alkoholowym. 4. Numer sprawy w przypadku składnia wniosku przez instytucję. 5. Uzasadnienie wniosku, tj. opis uzależnienia, zachowania osoby uzależnionej od alkoholu z uwzględnieniem informacji o podjętym leczeniu w przeszłości. 6. Podpis w przypadku składania wniosku przez osobę prywatną. 7. Pieczątka i podpis osoby podpisującej wniosek w przypadku składania wniosku przez instytucję.
Ocena zasadności i poprawności złożonego wniosku	Zarejestrowane przez Sekretarza Komisji wnioski rozpatrywane są na najbliższym posiedzeniu Komisji i stanowią załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji. Następnie po podjęciu decyzji przez członków Komisji, Przewodnicząca lub jej Zastępca dokonują dekretacji, która zawiera adnotację czy dany wniosek należy rozpatrywać na posiedzeniu komisji leczniczej czy też wymaga on uzupełnienia.
Przepływ informacji pomiędzy wnioskodawcą a Komisją	Wszystkie informacje z zakresu prowadzonego postępowania wobec osoby zgłoszonej udzielane są droga pisemną, tylko i wyłącznie na podstawie pisemnego wniosku. Osobie prywatnej – wnioskodawcy Sekretarz może udzielić informacji osobiście w siedzibie Komisji.
Zaproszenie na posiedzenie komisji	Sekretarz Komisji wysyła zaproszenie do osoby, której wniosek dotyczy za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
Kto może uczestniczyć w posiedzeniu komisji leczniczej?	W posiedzeniu komisji leczniczej uczestniczą członkowie komisji oraz osoba zaproszona a w uzasadnionych przypadkach przedstawiciele instytucji pomocowych. Z przeprowadzonej rozmowy sporządzany jest protokół, który osoba zaproszona zobowiązana jest odczytać i podpisać.

	W przypadku odmowy podpisania Sekretarz odnotowuje ten fakt w protokole.
Informacje dodatkowe	W trakcie prowadzonego postępowania Komisja może zaprosić na posiedzenie jako świadków rodzinę osoby wobec której prowadzone jest postępowanie jak również samego wnioskodawcę. Dodatkowo Komisja może kierować pisemne prośby o udzielenie informacji o w/w osobie do Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Komendy Powiatowej Policji oraz innych nie wymienionych instytucji, które mogą posiadać istotne informacje w przedmiotowej sprawie.
Kierowanie sprawy do Sądu Rejonowego	W toku prowadzonego postępowania mimo braku obecności osoby wzywanej Komisja może podjąć decyzję o skierowaniu danej osoby na przymusowe leczenie odwykowe. W tym celu dodatkowo kompletowane są takie dokumenty jak: 1. Wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie. 2. Wykaz interwencji policjantów Komendy Powiatowej Policji w Opocznie za ostanie 3-6 miesięcy, bądź konkretny okres. 3. Inne wymagane w procedurze dokumenty. Oryginały zebranych dokumentów Sekretarz Komisji składa w Sądzie Rejonowym w Opocznie osobiście lub za pośrednictwem poczty.

3. Zasady wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1) Dla Przewodniczącego Komisji ustala się za każde posiedzenie komisji wynagrodzenie w wysokości 210zł brutto, natomiast za udział w posiedzeniu podkomisji 140zł brutto, wypłacane jak w pkt 3.
2) Dla Sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1100zł brutto.
3) Dla członków Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 140zł brutto za każde odbyte posiedzenie komisji lub podkomisji. Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o listę obecności potwierdzoną przez Sekretarza Komisji wypłaca się miesięcznie z dołu w terminie do dnia 10 następnego miesiąca kalendarzowego.
4) Do podróży służbowych członków Komisji stosuje się przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju."

VII. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Finansowanie działań w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2016" odbywa się w ramach środków własnych Gminy Opoczno, pochodzących z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zadania realizowane w ramach w/w programu mogą być także finansowane z dotacji celowych Wojewody Łódzkiego, ze środków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z zapisów, darowizn i innych wpływów od instytucji, osób prawnych i fizycznych oraz ze środków pochodzących z programów, wykorzystujących finanse Unii Europejskiej i programów krajowych.
3. Środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i są

przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2017".

VIII. Postanowienia końcowe.

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koordynowana jest przez Burmistrza Opoczna za pośrednictwem Zespołu do Spraw Społecznych i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego w Opocznie poprzez:

1) zlecenia do realizacji zadań publicznych podmiotom, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w drodze ogłoszenia o konkursie;
2) zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne bez stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, w ramach dofinansowania).

2. Rada Miejska w Opocznie otrzyma półroczne sprawozdanie do 31 sierpnia 2016 roku i roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca 2017 roku.
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Opoczno na rok 2016 został pozytywnie zaopiniowany przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie na posiedzeniu w dniu 8 października 2015 roku.